

CIJENA lista: U pretplati
za četvrtinu god. K 48.—,
za polugodište K 24.—,
za godišnje K 12.—, mjesečno
K 4.—, u maloprodaji 16 fil.
pojedini broj. OGLAŠI primaju se u
opravi lista trg. Custoza 1.

Godina IV.

U Pulj, srijeda 15. svibnja 1918.

Dvosavez.

Prvi put da čujemo cvu riječ, a taj prvi put imade i posebno značenje. Car je Karlo posjetio njemačkog cara u velikom glavnom stanu. Oba su vladara pratili njihovi državnici, njemačkog cara kancelar Bethmann-Hollweg a našeg cara ministar vanjskih posala Burian. Ovaj sastanak imade veliku važnost, i ako baš ne u tom smjeru, u kojem ga prikazuje zvanični komunique. Ne radi se naime toliko o nekom, pa novoj bazi sklopljenom, savezu, već većino o pitanju, radi kojega je pao grof Czernin. Grof Czernin izašao je iz mirovnih pregovaranja u Brestu-Litovskom praznih ruku, jer nije umio da sjedi na dvjema stolicama. Bio je on u neku ruku državnik modernijeg shvaćanja a na drugoj strani bit će u prilici takve, da je dr. Kühlmann shvaćao politiku više iz stanovišta tradicijonalne diplomacije, a pomoću njemačkog je mača ovaj smjer pobijedio. U trenutku, kad su njemačke čete započele marš u smjeru na Petrograd, zaboravio je grof Czernin, da u stilu diplomatske tradicije zahtjeva kompenzacije za slučaj, da bi Njemačka razližrala kojekakva osvojenja i pokorila svom uplivu izvjesne pokrajine. Za grofa je Czernina bilo od prilike potrebe ili da odlučno zahtjeva od njemačke diplomacije otvoreno priznanje svojih načela ili da se potpunom uživi u stil njemačkih pregovaranja. A nije izabrao ni jedno ni drugo, već je sveudilj šutio. Niti je od Njemačke zahtjevano, neka prizna mir onako, kako ga je Trocki priznao, kad je naredio demobilizaciju ruske vojske, niti je zatražio od Njemačke kompenzacije. Njemačka je na taj način imala slobodnu ruku, a kod drugih pregovaranja u Brestu-Litovskom došao je već zahtjev kompenzacija prekasno. Njemačka si je pokorila ruske pokrajine na istočnom moru sve do Revala i do petrogradske gubernije Ingermanland, a Austrija nije za to dobila ono, što se je na tom temelju moralo zahtijevati, riješenje poljačkog pitanja u austrijsko-poljačkom smislu. Czernin nije bio muž bez talenta, ali bio je čovjek bez prave energije i tako je postao žrtvom svoje nestalnosti, svog vječitog kolebanja, svojoj nastojanja, da služi dvjema gospodarima, modernoj državnoj misli i pruskom militarizmu.

Mirovna pregovaranja sa Rumunjskom vodila su se već posve u Kühlmannovom stilu. Nije se sklopilo tu mir sa Rumunjskom, pošto je ova morala prihvatiti mir na milost i nemilost, kako se srednjim vlastima prohtjelo. U Bukarestu raspravljalo se u glavnom o kompenzacijama, što mora Bugarska da dade saveznicima za to, jer će dobiti Dobruđu. Ovaj glavni dio mira nije još sklopljen i neće se niti tako brzo sklopiti. U jučerašnjem smo broju donijeli vijest o svenjemačkoj agitaciji protiv Austrije. Grof Reventlov traži u tom članku kompenzacije za one pogodnosti, što ih je Austrija postigla u Rumunjskoj. Pošto svenjemačka štampa u Njemačkoj unatoč svim demencijama odražuje najskrenije zvanično mišljenje našeg njemačkog saveznika — a za to se može podati i dokaza — ova misao neće biti tek izmukrena od grofa Reventlova, već je spustila dublje svoje korenike. Njemačka znađe, da Austrija želi riješenje poljačkog pitanja u smislu svojih interesa, a da stavlja odnose svoje zahtjeve pozivajući se na svoje pravo kompenzacije radi zaposjednuća ruskih pokrajina na sjeveru i pokorenja Finske po Njemačkoj, ali kao dobar trgovac, hoće da prodaje svoj utjecaj na Poljsku čim skuplje i radi toga joj je dobrodošao i rumunjski zalog, što ga imade u rukama. Austrija je dobila u Rumunjskoj nekoje popravke granica. Njemačka je na to dragovoljno pristala, pošto nije mogla u Rumunjskoj da štogod anektira, već uslijed geografskog položaja. Kod mirovnih je pregovaranja u neku ruku branila i rumunjske zahtjeve, ne možda iz posebne ljubavi za rumunjski narod, već radi toga, da uzmagne kazati, da je radi lijepih očiju saveznice žrtvovala svoje vlastite interese. Da imade još jedan zalog više, željela je Njemačka promijeniti rumunjsku čimastiju, ali odustala je od toga — kako Reventlov natuča — opet iz odanosti i vjernog savezništva. Grof Czernin je zadecnio sa svojim tražbinama i eto ti posljedica. A sada mora Burian u glavnom stanu da popravi ono, što je Czernin pokvario.

Radi toga imade najnoviji sastanak vanrednu važnost. Nijemci su, kako vidjesmo, došli na taj sastanak veoma dobro pripravljeni. Nema sumnje, da će u austro-poljačkom pitanju donekle popustiti, ali uz koju cijenu? Najprije će Njemačka zatražiti pograniczne korekture i to skupocijene rudokope na šleskoj granici. Onda popravak granica iz strateških razloga sjeverno od Visle. Što preostaje potpast će pod austrijski utjecaj, pošto nema i onako vrijednosti za njemačku državu. Ali Njemačka traži za to još druge kompenzacije, a to nam — malko bezazleno doduše — odaje naš službeni komunique, koji govori o tome, kako valja sada, da se dvosavez stavi na novu bazu, pošto nema više ruske opasnosti, protiv

kojoj je bio prije uperen. A ova se nova orijentacija traži sa njemačke strane. Mi nemamo nikakvog interesa, da bi uzeli na sebe nove obveze i nove vojničke terete; ali hoćemo li postignuti uredjenje poljačkog pitanja u našem smislu, moramo zagristi u ovu kiselu jabuku. Savez, koji do sada nije kao takav bio uperen protiv ostalih vlastima antante, izuzev Rusiju, mora se preobnoviti u tom smjeru. Mi moramo isto tako istupiti protiv Francuskoj i protiv Engleskoj, kako smo istupili protiv Rusije, a to znači, da mi se ne borimo više za defenzivne ciljeve Njemačke, kako je kazao grof Czernin, već da ustajemo u bezuvjetnu obranu eventualne njemačke aneksionističke politike. Između njemačkih i austrijskih ratnih ciljeva nema više nikakve razlike. A pošto mi nemamo danas toliko ratnih ciljeva, kao što ih imade Njemačka, pošto naši neprijatelji nemaju austrijskog područja zaposjednutoga, dok imade njemačkog i suviše, morat ćemo se boriti za njemačke kolonije i bit ćemo na to obvezani za duga vremena.

Stvar je veoma ozbiljna i tražit će od nas novih, teških žrtava. Mogućnost austrijskog se mira time isključuje. Danas nema nade, da bi Austrija mogla više sklopiti separatan mir i kad bi joj bio skrajno potreban. Do sada se moglo to učiniti, a da se nije kršilo savezničku dužnost, sutra to već neće biti moguće. Ako su Nijemci mislili, da se parlament odgodio radi njihovih željuga, doživjet će razočaranje. Parlament je odgođen iz posve različitih razloga: bojalo se, da parlamentarne debate nebi pomutile veselje kod obnove saveza, u kojoj ne možemo kazati da je dobra, pošto nam ne bi dozvolili da kažemo, da je slaba. Ali to kažemo: bit će teških krivulji i materijalnih žrtava...

RATNI IZVJEŠTAJI

Austro-ugarski.

Beč, 14. (D. u.) Službeno se javlja: Bojna djelatnost na talijanskoj fronti bila je jednaka onoj zadnjih dana. — Poglavlica generalnog stožera.

Njemački.

Berlin, 14. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Zapadno bojište: Na karpatskoj je fronti popustila paljbena djelatnost, koja je u prvim jutarnjim satovima bilo pojačana. Na večer oživjela je mnogostruko opet. Iza žestokog paljbenog djelovanja pokušali su Englezi na večer opet djelomične navale protiv naših položajima sjeverno i južno od Givenchya. Bili su suzbijeni uz teške gubitke. Izvidnička je djelatnost ostala živahna. Sa ostalih bojišta ništa nova. — Ludendorff.

* Francuski izvještaj od 12. svibnja popodne. Prilično živahan paljba u okolici Malillya. Sjevero-istočno od Orvillersa-Sorela izjalovila se njemačka navala posvema u francuskoj vatri. Neprijatelj je ostavio u francuskim rukama zarobljenika te je pretrpio teške gubitke. Topnički je boj bio živahan na desnom bregu Moze, kod šume La Chambrettes, i šume Caulieres. Inače je noć prošla svuda mirno.

13. svibnja popodne: Obostrana topnička djelatnost. Na nekim mjestima sjeverno i južno od Lothringena (?) provalile su francuske čete u njemačke linije sjeverno od Nomenga te su dopremile po prilici 20 zarobljenika. U okolici St. Bil francuska je vatra osujetila njemački napadaj. Noć je bila inače svuda mirna.

13. svibnja na večer: Nema ništa osobita da se javi osim dosta živahne obostrane topničke paljbe, osobito na obim bregovima Avre.

* Engleski izvještaj od 12. svibnja. Uspješnim poduzećem, što su Francuzi jučer na večer proveli, popravili su si sjeverno od Kemmela svoje položaje. Kod toga su si zarobili preko 100 momaka. Jučer u jutro smo suzbili kod kanala Ypern-Commines neprijateljsko sunačko odijeljenje. U noćnim smo okršajima ophodnja dopremili kod Meterna zarobljenika i jednu strojnu pušku. Neprijateljsko je topništvo djelovalo prošle noći i jutros rano protiv našim prednjim položajima u odsjeku Ancre-južno od Alberta zapadno od Loosa i južno od Voormezeele. — Od 12. svibnja na večer. Osim topničke djelatnosti na obim stranama, nema ništa novoga.

13. svibnja u jutro: Tijekom noći djelovalo je neprijateljsko topništvo u dolini Somme i u odsjeku Alberta kao što i između Loona i šume Nieppe.

13. svibnja na večer: Jutros rano razvilo je neprijateljsko topništvo sjeverno od Serre znatnu djelatnost. Tijekom dana djelovalo je na južnom dijelu engleske fronte i u odsjeku sjeverno od Kemmela. U ostalom nema ništa da se javlja.

* Talijanski izvještaj od 13. svibnja: U noći od 11. na 12. svibnja navalo je neprijatelj iza obilne topničke pripreme na naše nove položaje na Monte Corno. Bio je zadržan našom paljbom te se je morao povući uz teške gubitke. Na ostaloj fronti obična topnička i patroljska djelatnost.

* Belgijski izvještaj od 12. svibnja: Umjerena topnička djelatnost. Navala, koju su naše čete izvele tijekom zadnje noći na neprijateljsku utvrdu sjeverno od Dixmuidena, imala je uspjeha.

* Engleski izvještaj iz Mezopotamije od 13. svibnja: Naše su okonjane čete progonile Turke preko Kerkuko, 11. svibnja poterali smo neprijatelja preko Lesser-Baba na Altynköprü. Kod toga smo zarobili 30 momaka te zaplijenili 2 topa. Tijekom dana bacili su naši ljetaci na neprijateljska logorišta bombe izmazaju Altynköprü i Erbila, kao što i kod Tigrisa.

* Rat na moru. Iz Berlina se službeno javlja 13. t. mj.: Jedna je naša podmornica iz Flandrije, pod zapovjedništvom pom. natporučnika Schmitza, potopila u istočnom dijelu kanala La Manche 15.000 brod. tona. — Wolffov ured javlja od 14. svibnja: Jedna od naših podmornica, koja je bila stacionirana u Flandriji, potopila je pod zapovjedništvom nadporučnika na moru Loosa tijekom stožernog poduzeća u istočnom dijelu kanala La Manche usred najjačeg neprijateljskog protudjelovanja 7 naoružanih neprijateljskih parobroda sa ukupno 22.500 tona.

* Nova zračna navala na Kotor. Iz stana ratne štampe se javlja: Nova zračna navala na ratnu luku kotorskiju, poduzeta 12. svibnja, doživjela je isti neuspjeh kao ona 11. svibnja. Nema niti štete niti gubitaka.

* Plemeniti dar našega cara. Car je darovao austrijskom društvu crvenog križa iz najviših sredstava svotu od 50.000 kruna.

* Mirovna pregovaranja između Rusije i Ukrajine. Wolffov ured javlja iz Kijeva: Ukrajinska se vlada sporazumjela s ruskom, da će voditi mirovna pregovaranja ne u Kursku već u Kijevu. Obe će se delegacije sastati u najskorije vrijeme u Kijevu. — Lenin je prouzjavio ruskoj mirovnoj delegaciji, koja je stigla u Kijev, neka nastavi mirovna pregovaranja sa vladom Skoropadskoga. Vlada smatra prema shvaćanju kijevskih novina, a je time bila priznata od Velike Rusije.

* Rusija i Finska. Ruska brzojavna agentura javlja od 10. t. mj. iz Moskve: Polag najnovijih vijesti pustili su Nijemci posebnog izaslanika pučkog povjereništva Kamenova, koji je mjeseca ožujka bio uapšen od bijelih garda na Alandskim otocima, na slobodu. Bijele ga garde međjutim drže kao taoca, dok neće ruska vlada predati sadanjoj finskoj vladi zastupnike revolucionarne finske vlade, u prvom redu Mannerta. — Zastupnik dopisnog ureda u Stockholmu javlja: Službeni finski stamparski ured, poriče istinitost vijesti, da su uspostavljeni diplomatski odnosi između Rusije i Finske te izjavlja, da će to biti tek moguće, budu li Rusi ispraznil tvrdjavu Ino, odalečili ratne brodove iz finskih teritorijalnih voda te opustili svaki neprijateljski čin protiv Finske.

* Engleska i rumunjski mir. Reuterov ured javlja: U donjoj je kući izjavio ministar vanjskih posala Balfour na jedan upit, da će na budućoj mirovnoj konferenciji biti dužnost Engleske, da se zauzme za promjenu nemilosrdnih mirovnih uvjeta, koji su bili naloženi Rumunjskoj.

* Kina i Švicarska. Reuter javlja iz Pekinga: Kitajski poslanik u Tokiju, Tang-Tong-Sigang bio je imehovan posebnim izaslanikom, da potpiše prijateljski ugovor sa Švicarskom.

* Cilekankazija proglasila se, kako brzojavljaju iz Carigrada, nezavisnom.

* Talijanski gubljeni na Soči. Prema bečkim listovima izgubio je talijanske vojske po cijenjenju mjerodavnih krugova u 11 sočanskih bitaka 270.000 mrtvih, 230.000 invalida i 134.000 zarobljenika, u svemu 634.000 momaka trajnih gubitaka. K tome pridolazi još 1.200.000 ranjenika, koji su se mogli vratiti na frontu. Za naše ofenzive u jeseni 1917. izgubio je Talijani 800 časnika i 36.000 momaka na mrtvim; 3.200 časnika i 120.000 momaka na ranjenicima te 10.000 časnika i 285.000 momaka na zarobljenicima. Od početka rata dalje izgubio je neprijatelj u svemu oko 2.250.000 momaka. Od talijanskog materijala spasili smo do konca ožujka: 2000 topova, 3000 strojnih pušaka, 150.000 pušaka i 2.000.000 fišeka, 400 minometa, 1.000.000 ručnih granata, 1,5 milijuna fišeka. Ukupna težina ostalog plijena iznaša 4.531 vagon po 10.000 kg. Veći dio plijena sačinjavaju automobili, motori i ostala zbra te ljetala.

* **Grozote bijelih garda u Finskoj.** Dopisnik „Nieuwe Rotterdamse Couranta“ opisuje grozote, koje počinjaju bijele garde na vojnicima crvenih garda. Radi ovih grozota prosvjedovali su švedski, norveški i danski socijalni demokrati, ali finski poslanik u Švedskoj, Gripenberg, nije htio da primi prosvjed ovih socijalnih demokrata, te su ovi bili prisiljeni, da se obrate na njemačkog vojničkog atašea u Stockholmu, e bi on isposlovaio čovječiji postupak sa zarobljenicima crvenih garda. Postiglo se, čini se, da njemačko vojno vodstvo neće predati zarobljenike, što su ih Nijemci dopremili, finskoj bijeloj gardi. U Finskoj počelo se raditi oko toga, kako bi se uvela monarkija, ma da je ogromna većina pučanstva protiv tome. Isto tako se govori o tome, kako će se sužiti i ograničiti izborni red, ukinuti izbornu pravu za žene te stvoriti prilike, koje će odgovarati prilikama, kakve su bile prije 1905. Glas se također, da se namjerava uvesti komora sa pravom veta. Izgleda, da je nadošlo vrijeme, kad će reakcionarci imati svu vlast u svojim rukama.

Drugo tobožnje pismo cara Karla.

Rotterdam, 11. (D. u.) Pariški dopisnik „Manchester Guardian“ javlja: Drugo pismo cara Karla je, kako se čini, važnije od prvoga. U drugom se pismu izjavlja car osvjedočenim, da može pregovoriti Njemačku, da sklopi mir, pod uvjetom, da aljirci ograniče svoje zahtjeve na Alzaciju-Lorenu. Zaposjednuta područja imala bi svakako biti napuštena te opeta uspostavljena neovisnost i suvereniteta Belgije. Car je rekao, da si je pogledom na Belgiju već zasigurno privolu. Car je zamolio, neka se čuva privatni karakter pisma. Francuska da je vlada u ostalom pod poštenom riječi izjavila, da ga neće izdati. Tijekom pregovaranja je predsjednik Polncare predložio, neka monarhija kao promijenu za Sleziju odstupi Italiji Trst i Trentino, ali je car na to odgovorio, da je tu na putu veoma važna činjenica, što naime monarhija drži u svom posjedu Trentin, dok Francuska nije zaposjela Sleziju. Ribot je na pitanja, što mu ih je predložio odsjek za vanjske poslove, odgovorio, da mora ili odbiti predlog monarhije ili prekinuti svezu sa Italijom. Ribot je priznao, da je Lloyd George tek nakon dugog krzmanja pristao na odgovor, koji predlog odbija, kako je to želio Sonnino. Lloyd George je dakle uzalud ponovno istaknuo važnost austrijskih predloga te zagovarao želju, neka se ne propusti tako lijepa prilika za sklopljenje mira. No, Polncare je principijelno bio protiv mirovnim pregovaranjima te je tvrdio, da se rat može svršiti samo potpunom vojničkom pobjedom antante. Dopisnik lista „Manchester Guardian“ je još saopćio, da su prošlog ljeta bili opetovano učinjeni predlozi i to Briand. Dopisnik opozivlje prijašnje saopćenje, prema kojemu je Ribot tobože sve aljirce pitao za savjet u pogledu carevili pisma. Ruska i američanska vlada su o tome bile obaviještene tekar poslije toga, kako su predlozi bili odbiti. — Kako c. kr. brzójavni dopisni ured saznaje sa kompetentne strane, uopće ne postoji tobožnje pismo Njeg. Veličanstva, o kojemu govori gornji članak te se ga mora smatrati novom antantnom spletkom.

Naš car kod njemačkog cara.

Berlin, 13. (D. u.) „Nordd. allg. Zeitung“ dodaje k službenom izvješću o posjetu cara Karla kod njemačkog cara sljedeće: Francuskoj će vlada konačno biti posve jasno, da su se posve izjalovili njezini pokušaji, da otruju osobne odnose među obim vladarima i da time posiju nepovjerenje u saveznički odnošaj obiju carevina. Cienenceauove spletke postigloše protivno od onoga, čemu se je on nadao. Srednjeevropski blok je jači, nego je dosada bio, a sadašnji ratni savez postao je zajednički prolišenom krvi još užim. Tako su stvorena ova jamstva za vrijeme mira, koja će obje države zasigurati pred budućim olujama. Ovo, od obaju naroda željeno djelo užeg saveza, približuje se sada ostvarenju. Njemački narod srdačno pozdravlja cara Karla kao nositelja onog razvoja, koji, na temelju starog, čvrstog saveza, vodi austro-ugarsku monarhiju prema sve užem jedinstvu sa njemačkom državom.

Sofija, 13. (D. u.) U nekom razgovoru o: ačio je generalissimus Jekov položaj bugarske južne fronte zadovoljnim te je na to izjavio: Činjenica, što će nas ovih dana posjetiti car Karlo, živ: je izraz prijateljskih odnošaja i saveza, koji s jaju vladara Austro-Ugarske i bugarskog kralja. Pošjet će krepko izraziti izmjeničnu ljubav obaju saveznika te će istodobno na najjasniji način dokazati, kako su naši protivnici lagali, htijuci da svim sredstvima medju nas posiju neslogu i nepovjerenje.

Beč, 14. (D. u.) Jutros se je car povratio iz njemačkog velikog glavnog stana u Baden.

Političke vijesti.

Antanta o Austriji.

„Národní Listy“ donose iz Lugana danom 10. svibnja: Londonski list „Times“ u uvodnom članku od 2. svibnja potiče cara Karla, neka si

razmisli, hoće li biti glavom „nove silne savezne države u istočnoj Evropi“, sa slavenskim značajem, ili hoće da ustraje pri savezu s Njemačkom. List nazivlje Prusku „nasljednim neprijateljem austrijske države i dinastije“. Također drugi engleski listovi donose članke sličnog sadržaja. Sada se ozivlju talijanski nacionalistički listovi, te uzbudjeno protestuju proti engleskoj štampi. „Gazetta del popolo“, „Epoca“, „Idea nazionale“ i „Mattino“ proglašuju, da nije moguće razumjeti, kako se u Londonu u mjerodavnim krugovima izražuju i kako daju pisati misli, koje sve stranke u Italiji odlučno otklanjaju. Turinska „Stampa“ piše, da bi razilaženje londonskog i rimskog nazora o austrijskom problemu vodilo samo k novim konfuzijama u talijanskom narodu, te bi provedenje misli, kako ju je izrazila talijanska štampa, na koncu konca koristila jedino Njemačkoj, jer bi se austrijski Nijemci, u slučaju da bi car Karlo htio postati glava velike slavenske države, sigurno pripojili k Njemačkoj, a Ugarska, koja je veliki neprijatelj velikih državnih slavenskih tvorba, prije bi pristala uz Njemačku, negoli uz poslavenjenu Austriju.

Iz slavenskog svijeta.

Iz Slovenije. Raditi za jugoslavenku deklaraciju, piše mariborski dopisnik „Slovenskom Narodu“, znači danas, raditi za opstanak našega naroda, za njegov napredak, dobrobit i budućnost. Pitanje međutim nastaje, što se u tom pogledu medju nama, osobito tu na narodnoj granici, radi. Kazati moramo, da dosad upravo malo. Glavni posao čini samo naše slovensko narodno novinstvo a ipak je imao pravo onaj, koji je ovih dana oglasio, da to nije dovoljno. Pogledajmo u naše Slovenske gorice, na Ptujsko polje, obazrimo se na naše Pogorje i u našu gornju Dravsku dolinu. Istina imadomo dosad cijeli niz sastanaka, koji su svi baš dobro bili posječeni. A to nije dovoljno. Vrijeme je posla ovdje i za to moramo svi na posao. Tik uz Maribor imademo još sve puno krajeva, iz kojih nijesmo još upravo ništa čuli ili pak samo jako malo. S tim nije rečeno, da tu nema terena; naprotiv: dovoljno ga je, i još kako zahvalnog, samo treba da stupimo tamo medju ljude, da ih okupimo oko sebe, da im govorimo i obrazložimo sve i kako. Morali bi si razdijeliti posao ovako: danas je nedjelja — taj ide simo, onaj ovamo, treći tamo. I doskora je blagdan; opet si razdijele za to određeni djelokrug: jedan uzme ovu općinu, drugi opet tu, treći te četvrti onu. Tako bi bila svaka nedjelja i svaki blagdan narodni radni dan. Kako ne bi nastale možda kakve sumnje, neka se za to odluči zajednički poslovni odbor, koji bi izabirao svoje ljude i odredjivao, kamo imadu ići. — Znamo li naši čitatelji zašto im to tu nabrajam? Shvaćaju li to? Ali ipak ih imade mnogo, dapače najveći je dio, na najveću nesreću i žalost našega naroda, koji to ne će da razumiju. — U Ljubljani se pripravlja osnutak „Česke općine“. Pripravni odbor već posluje, imade sjednice i upisuje članove za buduće društvo. Predsjednik društva jest ing. Hilbert. — Izvješća njemačkog „Schulvereina“ javljaju pohvalno o činu kneza biskupa Jegliča, naime o njegovoj zakladi za izdavanje latinsko-slovenskog rječnika. List njemačkih nacionalaca veli, da će taj čin biti od velikog značenja za budućnost nacije.

Domace vijesti.

Naš južerašnji je članak na uvodnom mjestu bio na mnogim mjestima zaplijenjen. Da ne bude nespornazumka, upozoravamo, da smo mislili, napisati ozbiljno opomenu na naslov našega radništva, neka bude mirno, oprezno i neka ne nasjeda nekakvim hušakcima, da ne bude nedužnih zavedenih žrtava. Pošto je čitava argumentacija bila prekinuta sa strane cenzora, regbi, iz razloga, koji nijesu u nikakvoj vezi sa tendencijom članka, već radi konkretnosti izvjesnih podataka, iznijeli smo sa par riječi ono, što smo htjeli da kažemo cijelim jednim člankom.

Oglas. Općinski ured javlja: U smislu naloga kotarskog povjerenstva za potpore u Pulji, upozoruje p. t. da sve one osobe, kojima bivaju uručeni platežni arci, što ih izdadu povjerenstva drugih pokrajina i političkih kotara, morat će izručiti te arke u ovom općinskom uredu, trg Foro broj 1. prizemno desno, soba broj 3 za vrijeme uredovnih satova. Protiv stranaka koje se ne budu pokoravale ovom nalogu te će i dalje upotrebljavati spomenute platežne arke, postupat će se zakonskim putem.

Dnevne vijesti.

Ozbiljni časovi. Seidlerove se mjere dođuše neće provesti, ali trenutak, u kojem živimo je nada sve ozbiljan. Nije ozbiljan za sve narode naše države ali je ozbiljan za nas Jugoslavene, na koje je ministar-predsjednis s prstom pokazao kao na buntovnike, propagandiste i pogibeljne agitatore, dok mogu svi oni, koji poznavaju naš narod kazati, da imade u zaledju čud janjeta a samo na bojištima postaje vražjom divizijom. Naš narod je mnogo toga prepatio i mnogo je krvi prolio. Mnogo je njegovih ljudi bilo proganjeno. Radi toga je svaki naš čovjek dvaputa vrijedniji, jer je rijetkiji. Mi mo-

ramo da spasimo što više ljudi iz tog rata, a onim ljudima, koje hoćemo da izbavimo, da osiguramo tjelesno i duševno zdravlje, koje se — što je svakomu poznato — ne popravlja po tamnicama u ratno doba. Poznato je dalje, da se našem narodu obično drukčije sudi negoli ostalima, da on plati obično glavom, gdje se drugi kaznjiju tamnicom. Ovih predrasuda ne možemo raspršiti, jer nijesu tek u mislima, već su u krvi. Mučenika smo imali dosta. Nemojmo dakle povećavati broj nedužnih žrtava rata. Nemojmo raditi prema trenutačnom raspoloženju, već obuzdajmo naš temperament, našu vrućekrvnost. Miran, postojan i ustrajan rad, to je ono, što svakomu od nas treba. Zalcetavanjem češ si razbiti glavu ali nećeš srušiti zid! Silniji je u tom pogledu miš od bjesnog bika. Svaki od nas valja da se odgoji, da si udahne gospodskiju čud, da prestaje klanjati se onome, koji bi se njemu morao da klanja. U tom nastojanju treba mnogo odvažnosti, mnogo sebezpregaranja, mnogo unutarnjeg rada. Pomislimo li, da imademo djecu, koja se ne smiju odgajati na ropski način već u slobodna, samosvjesna i odlučna bića, koja će znati cijeniti svoj narod i svoj jezik ali će znati da i druge — bude li potreba — prišli na isto poštovanje svoje narodnosti. Sve naokolo samo neobradjena ledina, a čovjek ne zna, gdje bi se prije latio posla. Na posao dakle!

Zemaljske boje u Kranjskoj. Godine 1848. uvedene su u Kranjskoj kao zemaljske boje bijela, modra i crvena, dotadašnjih žute, modre i crvene. No Nijemci su se služili s ovim prijašnjim bojama sve do god. 1916. kad je ministar-predsjednik Stürgk odredio, da se smiju rabiti samo boje bijela, modra i crvena. Sad je zemaljski predsjednik za Kranjsku izdao naredbu, po kojoj se zabrana od god. 1916. ukida.

Dr. Pero Žiža
Mica Lovrenčić-eva

vjenčani

Trebinje

15. V. 1918

Postojna

Poziv

na redovitu godišnju glavnu skupštinu „Posujilnice u Lanišću“, koja će se održavati dne 26. maja 1918 u 1 sat po podne, u posujilničkim prostorijama.

Dnevni red:

1. Izvješće upravnog odbora.
2. Izvješće nadzornog odbora.
3. Odobrenje računskog zaključka za god. 1917.
4. Izbor jednog novog člana upravnog odbora.
5. Slučajni predlozi.

Ako ne bude u odredjeno vrijeme prisutan dovoljan broj zadrugara, držat će se s obzirom na § 32. društvenih pravila pol sata kasnije na istom mjestu i s istim dnevnim redom druga glavna skupština, koja će zaključivati bez obzira na prisutni broj zadrugara.

Odbor.

Mali oglasnik

KINO CRVENOG KRIŽA

Ulica Sergija broj 34.

Današnji raspored

Prokletstvo zlata

kulturni film u 5 čina sa Bernd Aldor.

Početak: 2:30, 4:20 i 6:10.

Ulazne cijene za ovaj film: I. mjesto K1-60; II. mjesto 80h.

Ući se može kod svake slike.

Ravnateljstvo si pridržaje pravo promijeniti raspored.

Traži se naučnik

za trgovinu pokucstva. Obratiti se na tvrdku Fr. Sarbančić u Šišanskoj ulici.

Traži se

učitelj ili učiteljica hrvatskog jezika za jednog gospodina. Javiti se kod uprave lista.

: Kino „IDEAL“ :

Danas u srijedu

Caio Julius Caesar

sa prologom i pet čina.

(I. dio)

== Predstava traje sat i pol ==

Ulazne cijene za ove predstav.: Rezervirana mjesta K 1.60, I. mjesto K 1.40, II. mjesto K — 50.

Sutra H. dio.

Svakojake umjetnine iz mjedi, bakra, brona, srebra, porculana, majolike, kristala, kaešto i pokucstvo te starinarske čipkarije kupuje
Dušan Plovan
Viški trg.

CIJENA lista: U prepl... za čilavu god. K 48... za poligrafijske K 24... tromjesečno K 12... i malop... sebi K 4... u malop... čiji 16 fr. pojedini b... OVI KSI primaža se... apravi lista 100 Gustov...

Godina 1918.

Fr. W. Förster... ralni filozof i ped... imade doduše — š... tivnika no prijatel... govom ugledu u... da imade u samoj... naše trulo i propa... govu misao stavil... radi toga, što bi n... toga, što se potpu... idejama, od kojih... gram. Nije tome o... politička misao ne... ako ostane ogranič... ili pojedinog stale... takva, da odgovar... i tudjem pravu, da... ljućem neprijatelju... rode, koji se niti z... pošto bi tim post... like narode, koji b... i poricanjem svako... bude uzvišen nad... sima naroda, odbij... gomilu neprijatelja... u razvoju svoje p... doba moralne ind... vanja idealizma sv... kako je to bilo u... se slutilo katastrof... čiti pruski i engle... tražiti svoj poseb... boga imade jedan... sasna drukčije pre... bog. Ovi su različ... Oni su zakrivili ta... armiju, jedan pro... bog bio bi u svojn... bezgraničnoj ljubav... samo jedno: uništi... brata s bratom, nar... A taj bog, ko... nepravdu, patnju i... Herrgott, već naš... govni uzurpatori, na... ili uskoci paklenski... Naši narodni... prosvjedovati, mog... mogu se zaklinjati... vedna; uzaludan je... kad možemo samo... oružamo: da li su... koja traži za sebe... viču, da ih mi tlač... bi bili vojnji, da p... demo naša prava a... već danas na to pri... legija — jer o prav... to zahtjevaju danas... činjenica, nepravda... gonstava itd.; da se... protivničke argume... ovaj konkretni pred... Tužio se gosp... biti sluga negoli gos... ča je odmah voljan... gospodarom. Ali go... više potrebno nagla... traže Nijemci put... skih pokrajina, bi... preko Gradca i Beč... živnika svoj je vlast... Nasuprot tome... ono, što tražimo mi... ideali jednaki ideal... narodnosti i svlju... rođa, bratstvo nacio... medju narodima. Na... narodnu miržnju, d... naroda i pojedinih... božje na svijetu. Ov... stare, kao što je pov... ali nijesu nikad zav... nekogji nadući „Intelig... opovrgavati. Ova go... granu, na kojoj su s...